

Kennisvragen lezen 2F

1. Welke de manieren van lezen ken je?

- **verkennend lezen** lees titel, lead/eerste alinea, tussenkopjes, bron, afbeeldingen
bepaal het onderwerp. Wat weet je al van het onderwerp?
- **globaal lezen** lees titel, lead/eerste alinea, eerste zin elke alinea en slot
Bepaal de tekstsoort (artikel, betoog, column etc.)
Bepaal het tekstdoel (informereren, overtuigen, activeren of amuseren)
- **nauwkeurig lezen** lees alles, doel: goed begrijpen
- **zoekend lezen** snel zoeken naar woorden of zinnen, doel: antwoord op je vraag krijgen
- **studerend lezen** goed lezen, doel: informatie onthouden

2. Wat is de opbouw van een tekst?

- inleiding (1-2 alinea's),
- kern (meerdere alinea's)
- slot (1-2 alinea's)

3. Wat is het onderwerp van een tekst?

Waar de tekst over gaat in een paar woorden.

4. Wat is een deelonderwerp van een tekst?

- Dat is het onderwerp van een alinea.
- Elke alinea heeft een deelonderwerp.
- Voorbeeld:
Onderwerp is: *hondenverzorging*
Deelonderwerpen zijn: *voeding, huisvesting, beweging, vacht/gebijt/ nagelverzorging*

5. Wat is de hoofdgedachte van een tekst?

- Een samenvatting van de tekst in één zin.
- De belangrijkste boodschap van de schrijver van de tekst.

6. Wat zijn tekstsoorten en tekstdoelen?

Tekstdoel	De schrijver wil:	Tekstsoort
informereren	<ul style="list-style-type: none"> - De lezer informatie geven over een bepaald onderwerp. - De lezer instructies geven: hoe iets werkt, hoe hij iets moet doen. 	<ul style="list-style-type: none"> - nieuwsbericht, - artikel - schoolboek - gebruiksaanwijzing
overtuigen	<ul style="list-style-type: none"> - Zijn mening geven en proberen de lezer zijn mening te laten overnemen. 	<ul style="list-style-type: none"> - recensie (film, boek, muziek, concert) - column - ingezonden brief
activeren	<ul style="list-style-type: none"> - De lezer in actie laten komen. 	<ul style="list-style-type: none"> - advertentie
amuseren	<ul style="list-style-type: none"> - De lezer vermaken. 	<ul style="list-style-type: none"> - strip, leesboek

7. Wat is het verschil tussen een objectieve en subjectieve tekst?

- objectief: alleen informatie in tekst
- subjectief: een of meerdere meningen (+ informatie) in een tekst

8. Wat zijn signaalwoorden en tekstverbanden?

Een signaalwoord geeft de structuur of het verband aan in een tekst: in zinnen, tussen zinnen en tussen alinea's. Het helpt om de tekst beter te begrijpen.

Voorbeelden:

- *Mark wil wel meebetalen aan het cadeau, maar hij heeft nu geen geld bij zich.*
 signaalwoord = *maar* tekstverband = tegenstelling
- *Ymke heeft haar boeken, schriften en brood meegenomen naar school.*
 signaalwoord = *en* tekstverband = opsomming

9. Welk signaalwoorden en tekstverbanden horen bij elkaar?

tekstverband	signaalwoord
opsomming	<i>ten eerste, ook, bovendien, zowel ... als, ten slotte</i>
tijdsvolgorde	<i>eerst, terwijl, nadat, voordat, daarna, vervolgens, ten slotte</i>
tegenstelling	<i>maar, echter, evenwel, daarentegen, toch</i>
uitleg	<i>dat wil zeggen, met andere woorden, uitleg met voorbeelden, bijvoorbeeld, zoals, zo, dat is te zien aan</i>
doel-middel	<i>waarmee, daarmee, met behulp van, met, om te</i>
reden	<i>want, omdat, daarom, immers, namelijk, vanwege</i>
conclusie	<i>dus, dan ook, concluderend, hieruit volgt</i>
oorzaak/gevolg	<i>daardoor, doordat, waardoor, zodat, met als gevolg</i>
samenvatting	<i>al met al, kortom, om kort te gaan, samenvattend</i>

10. Wat zijn verwijswaarden?

Verwijswoorden wijzen vooruit of terug naar woorden, woordgroepen of zinnen.

Voorbeelden:

- Thijs heeft zich verslapen. Hij moet een telaarbriefje halen.
Hij verwijst naar Thijs: terugwijzen
- Ze loopt in het donker en ziet niks. Emma valt opeens op de grond.
Ze verwijst naar Emma: vooruitwijzen
- Het is erg vervelend dat we niet naar zijn feestje kunnen.
Het verwijst naar dat we niet naar zijn feestje kunnen

11. Hoe kan ik de betekenis van een woord achterhalen?

- Ga een stukje terug in de tekst of lees vooruit. Wordt er een omschrijving gegeven? Wordt er een voorbeeld gegeven?
- Ga na of je een deel van het woord herkent. Op basis van dit deel kun je misschien de betekenis bepalen.

12. Hoe kan ik de betekenis van een uitdrukking achterhalen?

- Ga een stukje terug in de tekst of lees vooruit. Wordt er een omschrijving gegeven? Wordt er een voorbeeld gegeven?
- Ga na of je een deel van de uitdrukking herkent. Op basis van dit deel kun je misschien de betekenis bepalen.

13. Op welke manieren kan de schrijver een tekst inleiden (= functie inleiding)?

- het onderwerp noemen
- een anekdote vertellen
- de aanleiding voor het schrijven noemen
- een vraag stellen
- een ervaringsdeskundige voorstellen
- ingaan op een actuele gebeurtenis
- de voorgeschiedenis te vertellen

14. Op welke manieren kan de schrijver een tekst beëindigen (= functie slot)?

- een korte samenvatting geven
- conclusie trekken
- advies geven
- waarschuwing
- toekomstverwachting
- nog een laatste argument noemen

15. Wat is een feit?

Informatie die je kunt controleren, bijvoorbeeld zien of meten.

Voorbeeld: De Samsung S6 kost bij Bol.com € 359,-.

16. Wat is een mening?

Wat iemand vindt: de schrijver van de tekst of iemand anders.

Een mening herken je soms aan woorden zoals ik vind, volgens mij,

naar mijn mening, maar niet altijd.

17. Hoe herken je het verschil tussen een feit en een mening?

Stel jezelf de vraag: is het waar (controleerbaar) wat er staat of is het de mening van de schrijver?

18. Wat is een standpunt?

Dat is wat jij of iemand van iets vindt. Het is een stelling. Je kunt het ermee eens of oneens zijn.
Voorbeeld: *De landbouw in Nederlands moet volledig biologisch worden.*

19. Wat is een argument?

Dat is de reden of uitleg bij een standpunt.

Voorbeeld: *Ik vind niet dat de landbouw in Nederland volledig biologisch moet worden (standpunt), omdat niet alle consumenten bereid zijn om meer geld te betalen aan de kassa in de supermarkt voor biologische voedingsmiddelen (argument).*

20. Wat is een tegenargument?

Je reageert op de reden of uitleg van iemand anders bij een standpunt. Je brengt er iets tegen in en je probeert de mening van de andere minder belangrijk te maken.

Voorbeeld:

Een andere persoon zegt:

'Ik vind biologische landbouw goed, omdat het gezonder is om biologisch geteeld voedsel te eten.'
(standpunt en argument)

Jij reageert daarop met:

Dat ben ik niet met je eens, want uit onderzoek blijkt dat mensen die vaak biologisch voedsel eten net zo vaak ziek worden als mensen die nooit biologisch voedsel eten. (tegenargument)

21. Wat is citeren?

Het letterlijk overnemen van woorden of een zin uit een tekst. Je zet het citaat tussen aanhalingstekens. Voorbeeld:

'De komende maanden zullen veel bewoners van 's-Hertogenbosch last ondervinden van de vele wegwerkzaamheden in de stad'. Bron: Brabants Dagblad

22. Wat kan de bedoeling zijn van een illustratie (afbeelding) bij een tekst?

- versieren
- aandacht trekken
- makkelijker maken om tekst te begrijpen
- is nodig om tekst te begrijpen

23. Wat is de bron van een tekst?

Dat is het document of de website waar de tekst vandaan komt.

Voorbeeld: *bron: de Volkskrant* (= bekende Nederlandse, landelijke krant)

24. Waar vind je de bron van een tekst?

Dat is een schuingedrukte regel, onderaan de tekst. Het begint met 'bron:'
Voorbeeld: *bron: de Volkskrant*

25. Hoe weet je wat het lezerspubliek is van een tekst?

Kijk naar de bron. Dat is een schuingedrukte regel, onderaan de tekst.
Voorbeeld: *bron: de Volkskrant*
Het lezerspubliek is hier: alle lezers van *de Volkskrant*.

26. Wat is het verschil in hoofd- en bijzaken in een tekst?

- Hoofdzaken:
 - o de belangrijkste informatie
 - o in een alinea: staat vaak vooraan of onderaan = kernzin
 - o in een tekst: staat vaak aan het begin of aan het eind
- Bijzaken:
 - o minder belangrijke informatie
 - o een toelichting bij de kernzin
 - o in een samenvatting weglaten

27. Wat is een tekst kritisch lezen?

Je probeert te beoordelen of de informatie klopt.
Dat doe je zo:

- Je bekijkt de bron van de tekst: is die betrouwbaar?
- Je probeert te achterhalen of de auteur deskundig is.
- Je kijkt wat meningen en wat feiten zijn en gaat na of de feiten correct zijn.
- Je zoekt andere teksten over hetzelfde onderwerp en vergelijkt de informatie uit de teksten met elkaar.

28. Tekstopmaak: wat weet je ervan, waar kijk je naar?

- Aan de opmaak zie je vaak snel wat voor tekst het is:
 - o een zakelijke brief
 - o een advertentie
 - o een column, enz.
- Je kijkt naar:
 - o afbeeldingen: tekeningen, foto's en grafieken.
doel: extra informatie geven of helpen je te identificeren met schrijver/tekst.
 - o opmaakelementen: kaders, tabellen, witruimte, vet of cursief in tekst.
doel: structuur geven aan tekst en laten zien wat belangrijke dingen zijn.
- De opmaak en de tekstelementen helpen de schrijver om zijn doel te bereiken.
- Ze helpen de lezer om de tekst sneller te doorzien en te begrijpen wat

het doel van de schrijver is.

29. Welke twee vormen zijn er van informatieve teksten?

- de lezer informatie geven
 - o nieuwsbericht
 - o achtergrondartikel

- de lezer instructies geven: uitleggen hoe iets werkt of hoe iets doen
 - o gebruiksaanwijzing
 - o handleiding

30. Waarom gebruikt de schrijver grafieken en tabellen in de tekst?

- om informatie over te brengen.
- doel: informatie op een andere manier weergeven.
- Voorbeelden van grafieken:
 - o lijndiagram
 - o staafdiagram
 - o cirkeldiagram

31. Hoe beantwoord je meerkeuzevragen?

- Kijk of je één of meerdere antwoorden mag geven
- Lees de vraag en ga na of je 'm goed begrijpt.
Als je de vraag niet goed begrijpt: lees de antwoorden door.
- Zoek in de tekst de informatie die je nodig hebt bij de vraag.
- Schrijf je eigen antwoord op of bedenk het in je hoofd.
- Lees de antwoordenopties en kies het beste antwoord.
- Staat het antwoord er niet bij: lees nogmaals de vraag en zoek in de tekst naar het antwoord.
- Weet je het echt niet? Dan moet je gokken. Vul in elk geval altijd iets in.
- Let op: niet alles staat letterlijk in de tekst. Soms staat het antwoord in andere woorden.

32. Wat is de functie van een slot?

- een conclusie geven
- een samenvatting van de inhoud geven
- een advies
- een waarschuwing geven

PowerPoint: <https://miekevanos.com/2019/09/01/leesvragenvuur/>

PowerPoint: <https://miekevanos.com/2019/09/25/tekstverbanden-stikstofcrisis-in-veertien-vragen/>